

بروزترین و ابرترین
سایت کنکوری کشور

WWW.KONKUR.INFO

الدَّرْسُ الثَّالِثُ

١- احْتِرَامُ الْأَطْفَالِ

١-احترام به کودکان

ذاتَ يَوْمٍ كَانَ رَجُلٌ جَالِسًا عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ . وَ بَعْدَ لَحَظَاتٍ جَاءَ ابْنُهُ وَ سَلَّمَ عَلَى النَّبِيِّ ؛
روزی مردی نزد رسول خدا نشسته بود. پس از لحظاتی پرسش آمد و بر پیامبر درود فرستاد.
ثُمَّ رَاحَ نَحْوَ الَّدِي، فَقَبَّلَهُ الْأَبُ وَ أَجْلَسَهُ عِنْدَهُ . فَرَحَ رَسُولُ اللَّهِ مِنْ عَمَلِهِ .
سپس به سمت پدرش رفت، پدر او را بوسید و او را کنار خود نشاند. رسول خدا از کار او خوشحال شد.
وَ بَعْدَ قَلِيلٍ جَاءَتْ بِنْتُهُ، وَ سَلَّمَتْ عَلَى النَّبِيِّ ؛ ثُمَّ رَاحَتْ نَحْوَ الَّدِيَّا
بعد از مدت کمی دخترش آمد و به پیامبر سلام کرد سپس به سمت پدرش رفت.

أَمَا الْوَالِدُ فَلَمْ يُقْبِلْهَا وَ لَمْ يُجْلِسْهَا عِنْدَهُ . فَأَنْزَعَ رَسُولُ اللَّهِ وَ قَالَ: «لِمَ تُفَرِّقُ بَيْنَ أَطْفَالِكَ؟!»
اما پدر او را نبوسید و او را کنار خود ننشاند. رسول خدا ناراحت شد و گفت: «چرا بین کودکانت فرق می گذاری؟!»
نَدَمَ الرَّجُلُ وَ أَخَذَ يَدَ بَنِتِهِ وَ قَبَّلَهَا، وَ أَجْلَسَهَا عِنْدَهُ .

(آن) مرد پشیمان شد و دست دخترش را گرفت و او را بوسید (یا : دست دخترش را بوسید) و او را کنار خودش نشاند.

٢- الشَّيْمَاءُ بِنْتُ حَلِيمَةَ

٢-شیماء دختر حلیمه

كَانَتْ لِرَسُولِ اللَّهِ أَحْنُثُ مِنَ الرَّضَاةَ اسْمُهَا الشَّيْمَاءُ .
رسول خدا یک خواهر شیری به نام شیماء داشت.

كَانَتِ الشَّيْمَاءُ تَحْضُنُ النَّبِيَّ صَغِيرًا وَ تُلَاعِبُهُ وَ تَقَوْلُ:
شیماء پیامبر را در بچگی در آغوش می گرفت و با او بازی می کرد و می گفت:

يَا رَبَّنَا أَبْقِنَا مُحَمَّدًا حَتَّى أَرَاهُ يَافِعًا وَ أَمْرَادًا

پروردگار! محمد را برای ما نگه دار تا او را نوجوان و بالغ ببینم

وَ كَانَ النَّبِيُّ شَدِيدُ التَّعْلُقِ بِهَا فِي الطُّفُولَةِ،
پیامبر در کودکی علاقه زیادی به او داشت.

فَمَرَّتِ الْأَيَّامُ وَ فِي غَزْوَةِ حُنَيْنٍ فِي السَّنَنَةِ الثَّامِنَةِ بَعْدَ الْهِجْرَةِ وَقَعَتِ الشَّيْمَاءُ أَسْيَرَةً بِيَدِ الْمُسْلِمِينَ،
روزها گذشت و در غزوه (جنگهایی با حضور خود پیامبر) حنین در سال هشتم هجری شیماء به دست مسلمانان اسیر شد
فَقَالَتْ لَهُمْ: «إِنِّي لَاخْتُ النَّبِيَّ مِنَ الرَّضَاةِ ... » ؛

وَ بِهِ آنَهَا گفت: بِي شَكْ مِنْ خَواهِرِ شِيرِي پِيَامِبر هَسْتَمْ؛
فَلَمْ يُصَدِّقُوا قَوْلَهَا، فَأَحَذَوْهَا عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ،
سخن او را باور نکردند و او را نزد رسول خدا بردند،
فَعَرَفَهَا وَ أَكْرَمَهَا وَ بَسَطَ لَهَا رِدَاءَهُ؛

(رسول خدا) او را شناخت و به او احترام کرد و عبای خود را برای او پنهن کرد؛

ثُمَّ أَجْلَسَهَا عَلَيْهِ، وَ خَيَّرَهَا بَيْنَ الْإِقْامَةِ مَعَهُ مُعَزَّزَةً أَوِ الْعَوْدَةِ إِلَى قَوْمِهَا سَالِمَةً راضِيَّةً،

سپس او را روی عبای خود نشاند و او را بین ماندن همراه خودش با عزت یا سالم و خشنود بازگشتن به قومش مختار کرد، فاختارت الشیماء قومها، فاعتقها رسول الله، و ارسلها إلى قومها بإعزاز. شیماء قومش را برگزید، پس رسول خدا او را آزاد کرد و با عزت او را به سوی قومش فرستاد. فأسلمتْ و دافعتْ عن أخيها و دعَتْ قومَها إلى الإسلام او (نیز) اسلام آورد و از برادرش دفاع کرد و قوم خود را به اسلام دعوت کرد و بَيَّنتْ أخلاقَ النَّبِيِّ لَهُمْ فَأَسْلَمُوا.

و اخلاق و ویژگی های پیامبر را برای آنها توضیح داد بدین ترتیب آنها اسلام آورند.

﴿فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ لِنَتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًا غَلِيظًا الْقُلُوبَ لَانْفَضَوا مِنْ حَوْلِكَ﴾ آل عمران: ۱۵۹ پس به [برکت] رحمتی از سوی خدا با آنان نرم خوشیدی، و اگر تندخو و سنگدل بودی، بی گمان از اطرافت پراکنده می شدند.

۳- العَجُوزُ الْمُحْسِنِ

۳-پیرمرد نیکوکار

في يَوْمٍ مِّنِ الْأَيَّامِ شَاهَدَ «كِسْرِيُّ أَنُوشِرِوانُ» فَلَاحَأَعْجُوزًا يَغْرِسُ فَسِيلَةً جَوْزٍ، «خُسرو انوشیروان» روزی یک کشاورز پیری را دید که نهال گردوبی می کاشت، فَتَعَجَّبَ وَ قَالَ: «أَيُّهَا الْفَلَاحُ، أَتَأْمُلُ أَنْ تَعِيشَ حَتَّى تَأْكُلَ مِنْ ثَمَرِهَا؟!» تعجب کرد و گفت: «ای کشاورز! آیا فکر می کنی (اینقدر) زنده بمانی تا از میوه آن بخوری؟! الا تَعْلَمُ أَنَّهَا لَا تُثْمِرُ عَادَةً إِلَّا بَعْدَ عَشْرِ سَنَوَاتٍ!؟» آیا نمی دانی که آن (درخت) معمولاً جز پس از (گذشت) ده سال میوه نمی دهد؟!

فَقَالَ الْعَجُوزُ: عَرَسَ الْآخَرُونَ أَشْجَارًا، فَنَحْنُ أَكْلُنَا مِنْ ثَمَارِهَا، پیرمرد گفت: دیگران درختانی کاشتند و ما از میوه های آنها خوردیم، وَنَحْنُ نَغْرِسُ أَشْجَارًا لِكَيْ يَأْكُلَ مِنْ ثَمَارِهَا الْآخَرُونَ.

و ما درختانی می کاریم تا دیگران از میوه هایش بخورند! (دیگران کاشتند و ما خوردیم) ما بکاریم و دیگران بخورند فَقَالَ أَنُوشِرِوانُ: «أَخْسِنْتَ يَا شَيْخُ! وَ أَمَرْ أَنْ يُعْطِي الْفَلَاحُ أَلْفَ دِينَارٍ. انوشیروان گفت: آفرین بر توای پیرمرد و دستور داد که هزار دینار به کشاورز داده شود (بدهنند). فَقَالَ الْفَلَاحُ الْعَجُوزُ فَرِحاً: «مَا أَسْرَعَ إِثْمَارَ هَذِهِ الشَّجَرَةِ!»

کشاورز پیر با خوشحالی گفت: این درخت چه زود میوه داد! (میوه دادن این درخت چه زود اتفاق افتاد!) فَأَعْجَبَ أَنُوشِرِوانَ كَلَامُهُ وَ أَمَرَ مَرَةً ثَانِيَةً أَنْ يُعْطِي الْفَلَاحُ أَلْفَ دِينَارٍ آخَرَ.

سخنش انوشیروان را به تعجب واداشت (انوشیروان از سخن او خوشش آمد) و برای دومین بار دستور داد تا هزار دینار دیگر به او بدهند (داده شود).

ما من رَجُلٍ يَغْرِسُ عَرْسًا إِلَّا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ مِنَ الْأَجْرِ قَدْرًا مَا يَخْرُجُ مِنْ ثَمَرٍ ذَلِكَ الْغَرْسِ. رسول الله (هیچ) کسی نیست که نهالی بکارد مگر اینکه خداوند به اندازه آنچه که از میوه آن نهال بیرون می آید برایش پاداش بنویسد (سریعاً پاداش نوشته و واجب کرده است).

هُمَا يَغْرِسَانِ فَسَائِلَ فِي بِدَايَةِ حَيَاتِهِمَا الْجَدِيدَةِ.
آن دو در آغاز زندگی جدیدشان نهالهایی می کارند.

آلِمُعْجَم :

أَبْقٌ : نگهدار (أَبْقَى ، يُبْقِي)

الْإِثْمَارُ : میوه دادن

أَثْمَرُ : میوه داد

اخْتَارُ : برگزید = إِنْتَخَبَ (مضارع: يَخْتَارُ)

أَعْتَقَ : آزاد کرد

الْأَعْزَازُ : گرامی داشتن ، «إِعْزَازٍ» با عَزَّتٍ

أَكْرَمَ : گرامی داشت

الْإِقَامَةُ : ماندن

الْأَمْرَدُ : پسر نوجوانی که سبیلش درآمده، ولی هنوز ریش در نیاورده است.

أَمَلُ : امید داشت

انِزَاعَةُ : آزرده شد

انْفَضَّ : پراکنده شد (مضارع: يَنْفَضُ)

الْجَوْزُ : گردو

حَضَنَ : در آغوش گرفت

خَيْرٌ : اختیار داد

دَافَعَ : دفاع کرد

دَعَتْ : مؤنث «دَعَا» (دعوت کرد)

رَاحَ : رفت = ذَهَبَ

الرَّدَاءُ : روپوش بلند و گشاد روی دیگر جامه ها

الرَّضَاعَةُ : شیر خوارگی

الشَّيْخُ : پیرمرد ، پیشووا «جمع: الشَّيْوخُ»

الْعَجُوزُ : پیرمرد ، پیرزن «جمع: الْعَجَائِزُ»

الْعَوْدَةُ : برگشتن = الْرُّجُوعُ

غَرَسَ : کاشت

الْغَرْسُ : نهال ، کاشتن نهال

غَلَيْظُ الْقَلْبِ : سنگدل

الْفَسِيلَةُ : نهال «جمع: الْفَسَائِلُ»

الْفَطَّ : تندخو

لَاعَبٌ : با ... بازی کرد

لِنَتُ : نرم شدی (ماضی: لَانَ ، مضارع: يَلِينُ)

مَا أَسْرَعَ : چه شتابان است!

مَرَّ : گذر کرد (مضارع: يَمْرُ)

الْمُعَزَّزُ : گرامی

الْيَافِعُ : جوان کم سال

سوالات تاليفی در رابطه با متن :

۱- نقش کلمات **قرمز** در عبارتهای زیر را که از متن درس استخراج شده بنویسید.

- الف- کانَ رَجُلٌ جَالِسًا جَاءَ ابْنُهُ وَ سَلَّمَ عَلَى النَّبِيِّ ؛
- ب- راحَ نَحْوَ وَالدِّهِ، فَقَبَّلَهُ الْأَبُ . فَرَحَ رَسُولُ اللَّهِ مِنْ عَمَلِهِ .
- ج- جاءَتْ بِنْتُهُ،
- د- الْوَالِدُ فَلَمْ يُقْبِلْهَا . لَمْ تُفْرُقْ بَيْنَ أَطْفَالِكَ؟!
- ه- نَدِمَ الرَّجُلُ وَ أَخَذَ يَدَ بَنْتِهِ .
- و- كَانَتْ لِرَسُولِ اللَّهِ أَخْتُ مِنَ الرَّضَاةِ اسْمُهَا الشَّيْمَاءُ.
- ز- كَانَتِ الشَّيْمَاءُ تَحْضُنُ النَّبِيَّ صَغِيرًا .
- ح- يَا رَبَّنَا أَبْقِ لَنَا مُحَمَّدًا حَتَّى أَرَاهُ يَافِعًا وَ أَمْرَادًا
- ط- كَانَ النَّبِيُّ شَدِيدَ التَّعْلُقِ بِهَا فِي الطُّفُولَةِ؛
- ی- مَرَّتِ الْأَيَّامُ وَ فِي غَزْوَةِ حُنَيْنٍ فِي السَّنَنِ الثَّالِثَةِ بَعْدَ الْهِجْرَةِ وَقَعَتِ الشَّيْمَاءُ أَسِيرَةً بِيَدِ الْمُسْلِمِينَ؛
- ک- إِنِّي لَأُخْتُ النَّبِيَّ مِنَ الرَّضَاةِ ..
- ل- لَمْ يُصَدِّقُوا قَوْلَهَا.
- م- فَعَرَفَهَا وَ أَكْرَمَهَا وَ بَسَطَ لَهَا رِداءً؛
- ن- حَيَرَهَا بَيْنَ الإِقَامَةِ مَعَهُ مُعَزَّزَةً أَوِ العَوْدَةِ إِلَى قَوْمِهَا سَالِمَةً رَاضِيَةً،
- س- فَاخْتَارَتِ الشَّيْمَاءُ قَوْمَهَا، فَأَعْتَقَهَا رَسُولُ اللَّهِ ،
- ع- دَعَتْ قَوْمَهَا إِلَى الإِسْلَامِ
- ف- بَيَّنَتْ أَخْلَاقَ النَّبِيِّ لَهُمْ فَأَسْلَمُوا.
- ص- ﴿... وَلَوْ كُنْتَ فَظَّاً عَلَيْهِ الْقُلُوبُ لَنْفَضُوا مِنْ حَوْلِكَ﴾ آل عمران: ۱۵۹
- ق- شاهَدَ «كِسْرِيُّ أَنُوشِروانُ» فَلَاحَ عَجُوزًا يَعْرِسُ فَسِيلَةَ جَوْزٍ،
- ر- «أَيُّهَا الْفَلَاحُ، أَتَأْمَلُ ...
- ش- أَنَّهَا لَا تُثْمِرُ عَادَةً إِلَّا بَعْدَ عَشْرِ سَنَوَاتٍ!؟»
- ت- فَقَالَ الْعَجُوزُ: غَرَسَ الْآخَرُونَ أَشْجَارًا، فَنَحْنُ أَكْلُنَا مِنْ ثَمَارِهَا،
- ض- وَنَحْنُ نَعْرِسُ أَشْجَارًا لِكَيْ يَأْكُلَ مِنْ ثَمَارِهَا الْآخَرُونَ.
- ث- «أَحْسَنْتَ يَا شَيْخُ! وَ أَمْرَ أَنْ يُعْطِي الْفَلَاحُ أَلْفَ دِينَارٍ.
- خ- فَقَالَ الْفَلَاحُ الْعَجُوزُ فَرَحًا: «مَا أَسْرَعَ إِثْمَارَ هَذِهِ الشَّجَرَةِ!»
- ذ- فَأَعْجَبَ أَنُوشِروانَ كَلَمُهُ وَ أَمْرَ مَرَّةٍ ثَانِيَةً أَنْ يُعْطِي الْفَلَاحَ أَلْفَ دِينَارٍ آخَرَ.
- ض- ما مِنْ رَجُلٍ يَعْرِسُ عَرْسًا إِلَّا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ مِنَ الْأَجْرِ قَدْرًا مَا يَخْرُجُ .
- ظ- هُمَا يَعْرِسَانِ فَسَائِلَ فِي بِدايَةِ حَيَاتِهِمَا الْجَدِيدَةِ.

۲- در جمله زیر چند صفت وجود دارد؟
شَاهَدَ كِسْرٍ أَنْوَشِرُوانْ فَلَاحًا عَجَزًا يَغْرِسُ فَسِيلَةً جَوْزٍ.

۳- معنی فعل «أَسْرَعَ» در عبارت «ما أَسْرَعَ إِثْمَارَ هَذِهِ الشَّجَرَةِ» را بنویسید و بگویید ترکیب «ما أَسْرَعَ» به چه مفومی اشاره می کند؟

۵- باب افعال و مصادر زیر را بنویسید :

-**افعال** : سَلَمَتْ - لَمْ يَقْبِلْ - لَمْ يُحْلِسْ - انْزَعَحَ - تُفَرِّقُ - قَبَلَ - أَحْلَسَ - تُلَاعِبُ - لَمْ يُصَدِّقُوا - أَكْرَمَ - أَحْلَسَ خَيْرَ - اخْتَارَتَ - أَعْتَقَ - أَرْسَلَ - أَسْلَمَتْ - دَافَعَتْ - بَيَّنَتْ - أَسْلَمُوا - لَانْفَضُوا - شَاهَدَ - تَعَجَّبَ - لَا تُثْمِرُ - أَحْسَنَتَ - أَسْرَعَ - أَعْجَبَ - يُعْطَى .

-**مصادر** : احْتِرَامُ - الإِقَامَةِ - إِعْزَازٍ - إِثْمَارٍ .

۶- نام هر یک از مشتقات زیر را بنویسید :

جَالِسًا - قَلَيل - الْوَالِد - حَلِيمَة - صَغِيرًا - مُحَمَّدًا - يَافِعًا - أَمْرَدا - شَدِيدَ - التَّعْلُق - الثَّامِنَة - أَسِيرَةً - الْمُسْلِمِينَ - مُعَرَّزَةً - سَالِمَةً - راضِيَةً - الشَّيْمَاءُ - رَسُولُ النَّبِيِّ - فَطَّالَ - غَلِيظًا - الْمُحْسِنُ - الْآخَرُونَ - شَيْخُ - الْفَلَاحُ - الْعَجُوزُ - فَرِحًا - ثَانِيَةً - الْفَلَاحُ - آخَرَ - الْجَدِيدَةِ .

۷- مفرد جمع های موجود در متن درس را بنویسید : لَحَظَاتٌ : / أَطْفَالٌ : /
الْأَيَّامُ : الْمُسْلِمِينَ : / أَخْلَاقٌ : / سَنَوَاتٍ : / الْآخَرُونَ : /
أَشْجَارٌ : / ثِمارٌ : / فَسَائِلٌ : /

۸- در متن درس افعال **مجھول** و **متعدّی** (گذرا) را پیدا کنید.

۹- فرق بین «إِثْمَار» و «أَثْمَار» از نظر معنی و قواعد صرفی چیست؟

۱۰- آیا ترکیب «ثِمَارِهَا الْآخَرُونَ» می تواند یک ترکیب وصفی-اضافی باشد؟

۱۱- آیا جمله‌ی «أَلَا تَعْلَمُ أَنَّهَا لَا تُثْمِرُ عَادَةً إِلَّا بَعْدَ عَشْرِ سَنَوَاتٍ!؟» را به شکلی دیگر جز شکل منفی آن می توان ترجمه کرد و بگویید که حصر است یا استثناء؟

حَوْلَ النَّصِّ

أ. أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ مُسْتَعِينًا بِالنَّصِّ .. (به سوالات زیر با کمک از متن پاسخ به)

١- ما قَالَتِ الشَّيْمَاءُ لِلْمُسْلِمِينَ حِينَ وَقَعَتْ فِي الْأَسْرِ ؟

ترجمه : شیما هنگامی که اسیر شد (به اسارت افتاد) به مسلمانان چه گفت؟

پاسخ : قَالَتْ لَهُمْ: «إِنِّي لَا خُتُّ النَّبِيًّا مِنَ الرَّضَاةِ.

٢- كَمْ دِينَارًا أَمْرَأْ أَنْوَشِرْوَانَ أَنْ يُعْطِي الْفَلَاحُ؟

ترجمه : انوشیروان دستور داد تا چند دینار به کشاورز داده شود؟

پاسخ : أَمْرَأْ أَنْ يُعْطِي الْفَلَاحُ أَلْفَ دِينَارٍ.

٣- مِنْ أَيِّ شَيْءٍ انْزَعَجَ رَسُولُ اللَّهِ ؟

ترجمه : رسول خدا از چه چیز ناراحت شد؟

پاسخ : لَأَنَّ الْوَالِدَ لَمْ يُقْبِلْ بِنْتَهُ وَلَمْ يُحِسِّنْهَا عِنْدَهُ وَفَرَقَ بَيْنَ أَطْفَالِهِ.

٤- مَاذَا كَانَ يَعْرِسُ الْفَلَاحُ الْعَجُوزُ؟

ترجمه : کشاورز پیر چه می کاشت؟

پاسخ : كَانَ الْفَلَاحُ الْعَجُوزُ يَعْرِسُ فَسِيلَةً جَوْزٍ .

٥- مَنْ قَبْلَ الْوَالِدِ فِي الْبِدَايَةِ؟

ترجمه : پدر در آغاز چه کسی را بوسید؟

پاسخ : قَبْلَ الْوَالِدِ فِي الْبِدَايَةِ ابْنَهُ

٦- مَنْ هِيَ الشَّيْمَاءُ؟

ترجمه : شیما کیست؟

پاسخ : هِيَ أُخْتُ النَّبِيِّ مِنَ الرَّضَاةِ.

ب. عَيْنُ الصَّحِيحَ وَالْخَطَأُ حَسَبَ الْحَقِيقَةِ. (صحیح و خطأ را مطابق با حقیقت مشخص کن ✗ ✓)

١- دَعَتِ الشَّيْمَاءُ قَبِيلَتَهَا إِلَى الْإِسْلَامِ بَعْدَ أَنْ أَعْتَقَهَا النَّبِيُّ. ✓

ترجمه : شیما پس از اینکه پیامبر او را آزاد نمود قبیله اش را به اسلام فراخواند.

٢- لَوْ كَانَ النَّبِيُّ (ص) فَظًا لِأَنْفَصَ النَّاسُ مِنْ حَوْلِهِ . ✓

ترجمه : اگر پیامبر تندخوا و سختدل می بود بی شک مردم از گردش پراکنده می شدند.

٣- إِلْهَتِمَامُ بِغَرْسِ الْأَشْجَارِ وَاجِبٌ عَلَى كُلِّ فَرِدٍ مِنَّا . ✓

ترجمه : توجه به کاشت درختان بر هر فردی از ما واجب است.

٤- كَانَ أَنْوَشِرْوَانُ أَحَدَ مُلُوكِ إِرَانِ قَبْلَ مِئَةِ سَنَةٍ. ✗

ترجمه : انوشیروان یکی از پادشاهان صد سال پیش بود.

٥- تُثْمِرُ شَجَرَةُ الْجَوْزِ بَعْدَ سَنَتَيْنِ عَادَةً . ✗

ترجمه : درخت گردو معمولاً پس از دو سال میوه (ثمر) می دهد.

٦- كَانَ النَّبِيُّ يُحِبُّ الْأَطْفَالَ . ✓

ترجمه : پیامبر کودکان را دوست می داشت.

اَخْتَبِرْ نَفْسَكَ. تَرْجِمْ مَا يَلِي، ثُمَّ عَيْنِ الْمُسْتَشْنِي وَ الْمُسْتَشْنِي مِنْهُ.

(خودت را بیارمای (خودآزمایی) : آنچه پیش روست را ترجمه کن سپس مستشنی و مستشنی منه را مشخص کن)

۱- ﴿...كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ ...﴾ القَصَصُ: ۸۸

ترجمه : هر چیزی نابود شدنی است جز ذات او (وجود او).

مستشنی : وَجْهَهُ / مستشنی منه : كُلُّ شَيْءٍ / كُلٌّ : مبتدأ / شَيْءٍ : م.إِلَيْهِ / هَالِكٌ : خبر / هَ : م.إِلَيْهِ

۲- ﴿فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ إِلَّا إِبْلِيسَ اسْتَكْبَرَ وَ كَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ﴾ ص: ۷۳ و ۷۴

ترجمه : فرشتگان همگی شان دسته جمعی سجده کردند جز شیطان که سرکشی کرد و از کافران بود(شد).

مستشنی : إِبْلِيسُ / الْمَلَائِكَةُ : مستشنی منه و فاعل / مِنَ الْكَافِرِينَ : خبر کان / اسم کان : ضمیر هو مستتر

۳- كُلُّ عَيْنٍ بَاكِيَةٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا ثَلَاثَ أَعْيُنٍ: عَيْنٌ سَهَرَتْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، وَ عَيْنٌ عُضَّتْ عَنْ مَحَارِمِ اللَّهِ، وَ عَيْنٌ فَاضَتْ مِنْ حَشِيدَةِ اللَّهِ. رَسُولُ اللَّهِ

ترجمه : هر چشمی روز قیامت گریان است بجز ۳ چشم : چشمی که در راه خدا بیدار ماند ، و چشمی که از حرام های خدا پوشیده شد (برهم نهاده شد)، و چشمی که از ترس خدا لبریز شد.

مستشنی : ثَلَاثَ / مستشنی منه : كُلُّ عَيْنٍ / كُلٌّ : مبتدأ / عَيْنٍ : م.إِلَيْهِ / باكِيَةٌ : خبر / يَوْمَ : مفعول فيه / الْقِيَامَةِ : م.إِلَيْهِ / أَعْيُنٌ : م.إِلَيْهِ / سَهَرَتْ : جمله وصفیه / عُضَّتْ : جمله وصفیه / فَاضَتْ : جمله وصفیه

۴- كُلُّ وَعَاءٍ يَضِيقُ بِمَا جُعِلَ فِيهِ إِلَّا وَعَاءُ الْعِلْمِ، فَإِنَّهُ يَتَسَعُ بِهِ. الْإِمَامُ عَلَيُّ

ترجمه : هر ظرفی با آنچه در آن قرار داده شود تنگ می شود (فضایش پرمی شود) جز ظرف علم ؛ که آن (ظرف) به واسطه آن (علم) فراخ می شود! (ظرف علم با علم در آن پرنمی شود و هر لحظه می تواند افزایش یابد= برای یک دانشمند هیچ انتهایی در علم وجود ندارد)

مستشنی : وَعَاءٌ / مستشنی منه : كُلُّ وَعَاءٍ / كُلٌّ : مبتدأ / وَعَاءٍ : م.إِلَيْهِ / يَضِيقُ : خبر / جُعِلَ : فعل مجھول و نائب فاعلش ضمیر مستتر هو / الْعِلْمُ : م.إِلَيْهِ / هُ : اسم إن / يتسع : خبر إن

۵- كُلُّ شَيْءٍ يَرْحُصُ إِذَا كَثُرَ إِلَّا الْأَدْبَ، فَإِنَّهُ إِذَا كَثُرَ غَلَا. مَثَلُ عَرَبِيٌّ

ترجمه : هر چیزی ارزان می شود هنگامی که زیاد شد جز ادب؛ که آن (ادب) هرگاه زیاد شود گران می شود .

مستشنی : الْأَدْبَ / مستشنی منه : كُلُّ شَيْءٍ / كُلٌّ : مبتدأ / شَيْءٍ : م.إِلَيْهِ / اذا : مفعول فيه (قید زمان) / يَرْحُصُ : خبر / هُ : اسم إن / إذا : اسم شرط / كَثُرٌ : فعل شرط / كَلٌّ جمله ی «إذا کثُرَ غَلَا» : خبر إن

۶- لَا تَعْلُمُ زَمِيلاتِ الْلُّغَةِ الْفَرَنْسِيَّةِ إِلَّا عَطِيَّةً.

ترجمه : همشاگردیهایم بجر عطیه زبان فرانسه نمی دانند.

مستشنی : عَطِيَّةً / مستشنی منه : زَمِيلاتِ / زَمِيلاتٍ : فاعل / ي : م.إِلَيْهِ / الْلُّغَةِ : مفعول / الْفَرَنْسِيَّةِ : صفت

۷- حَلَّ الْطَّلَابُ مَسَائلِ الرِّيَاضِيَّاتِ إِلَّا مَسَأَلَةً.

ترجمه : دانشجویان مسائل ریاضی را بجز یک مسئله حل کردند.

مستشنی : مَسَأَلَةً / مستشنی منه : مَسَائلِ الرِّيَاضِيَّاتِ / الْطَّلَابُ : فاعل / مَسَائلَ : مفعول / الرِّيَاضِيَّاتِ : م.إِلَيْهِ

اُخْتِبِرْ نَفْسَكَ. تَرْجِمَ الْعَبَارَاتِ التَّالِيَةَ، ثُمَّ مَيِّزْ أَسْلُوبَ الْحَصْرَ مِنْ أَسْلُوبِ الإِسْتِشَاءِ.

(خودت را بیازمای (خودآزمایی) : عبارتهای پیش رو را ترجمه کن ، سپس اسلوب حصر را از اسلوب استثناء جدا و مشخص کن)

١- ﴿وَ مَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَعْبٌ وَ لَهُو﴾ الْأَنْعَامٌ: ٣٢ = حصر

نکته : حصر منفی را به دو شکل می توان ترجمه نمود

نوع اول = ترجمه منفی : زندگی دنیا جز بازی و سرگرمی نیست.

نوع دوم = ترجمه مثبت تأکیدی : زندگی دنیا فقط (تنها) بازی و سرگرمی است.

محل اعرابی : الدُّنْيَا : صفت / لَعْبٌ : مستثنی مفرغ / لَهُو : معطوف

٢- ﴿... لَا يَيْأَسُ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ﴾ يُوسُفٌ: ٨٧ = حصر

نکته : حصر منفی را به دو شکل می توان ترجمه نمود

نوع اول = ترجمه منفی : از رحمت خدا جز قوم کافر نامید نمی شود.

نوع دوم = ترجمه مثبت تأکیدی : از رحمت خدا فقط (تنها) قوم کافر نامید می شود .

محل اعرابی : مِنْ رَوْحٍ : جار و مجرور / اللَّهِ : م.إليه / الْقَوْمُ : مستثنی مفرغ / الْكَافِرُونَ : صفت

٣- ﴿إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ...﴾ الْعَصْرٌ: ٢ و ٣ = استثناء

ترجمه : بی شک انسان در زیان است بجز کسانی که ایمان آورده و کارهای نیک انجام دادند.

محل اعرابی : الْإِنْسَانَ : اسم إن (مستثنی منه) / لَفِي خُسْرٍ : جار و مجرور ، خبر إن / الَّذِينَ : مستثنی / آمنوا : جمله صله / عَمِلُوا : معطوف / الصَّالِحَاتِ : مفعول

٤- حَضَرَ جَمِيعُ الطُّلَلَبِ فِي صَالَةِ الْإِمْتِحَانَاتِ إِلَّا جَوَادًا = استثناء

ترجمه : تمام دانش آموزان بجز جواد در سالن امتحانات حاضر شدند .

محل اعرابی : جَمِيعُ : فاعل / الطُّلَلَبِ : م.إليه و مجرور (جميع الطالب : مستثنی منه) / فِي صَالَةٍ : جار و مجرور / الْإِمْتِحَانَاتِ : م.إليه و مجرور / جَوَادًا : مستثنی و منصوب

٥- شَارَكْتُ فِي جَمِيعِ الْمُبَارَيَاتِ إِلَّا كُرَّةً الْمِنْضَدَةِ = استثناء

ترجمه : در تمام مسابقات بجز پینگ پنگ شرکت کردم.

محل اعرابی : فِي جَمِيعٍ : جار و مجرور / الْمُبَارَيَاتِ : م.إليه و مجرور (جميع المباريات : مستثنی منه) / كُرَّةً : مستثنی و منصوب / الْمِنْضَدَةِ : م.إليه و مجرور

٦- اِشْتَرَيْتُ أَنْوَاعَ الْفَاكِهَةِ إِلَّا أَنَانَاسَ. = استثناء

ترجمه : انواع میوه را بجز آناناس خریدم.

محل اعرابی : اِشْتَرَيْتُ فعل و فاعلش ضمیر بارز ت ، در باب افعال / أَنْوَاعَ الْفَاكِهَةِ (مستثنی منه = انواع : مفعول / الفاكهة : م.إليه) / أَنَانَاسَ : مستثنی

الْتَّمَارِين

الْتَّمَرِينُ الْأَوَّلُ: إِبْحَثْ عَنْ كَلْمَةٍ مُنَاسِبَةٍ لِلتَّوْضِيحاَتِ التَّالِيَةِ فِي مُعَجَّمِ الدِّرْسِ :

(در فرهنگ لغت درس، به دنبال کلمه ای مناسب برای توضیحات پیش رو بگرد)

۱- صَبِيٌّ قَبْلَ سِنِ الْبُلوغِ = الْأَمْرَد

ترجمه : کودکی پیش از سن بلوغ

۲- جَعَلَهُ حُرًّا وَ أَخْرَجَهُ مِنَ الْعُبُودِيَّةِ = أَعْتَقَ

ترجمه : او را آزاد کرد و از بندگی درآورد

۳- الْرَّجُلُ أَوِ الْمَرْأَةُ الْكَبِيرَةُ فِي السِّنِ = العجوز

ترجمه : مرد یا زن پر سن و سال

۴- قطْعَةٌ مِنْ قَمَاشٍ يُلْبِسُ فَوْقَ الْمَلَابِسِ، كَالْعِبَاءَةِ = الْرَّداء

ترجمه : تکه پارچه ای که بالای لباسها مانند عبا یوشیده می شود

۵- ثَمَرَةُ قَشْرُهَا صُلْبٌ وَ غَيْرُ صَالِحٍ لِلأَكْلِ، يُكَسِّرُ لِتَنَاؤْلِهَا = الجُوز

ترجمه : میوه ای که پوستش سفت و غیرقابل خوردن است و برای خوردنش شکسته می شود

الْتَّمَرِينُ الثَّانِي: اِقْرَأُ النَّصَّ التَّالِيَ؛ ثُمَّ عِنْ تَرْجِمَةِ الْكَلِمَاتِ الْحَمْرَاءِ .

(متن زیر را بخوان؛ سپس ترجمه کلمات قرمز رنگ را مشخص کن)

دَخَلَ رَسُولُ اللهِ فِي مَسْجِدٍ. كَانَ فِي الْمَسْجِدِ جَمَاعَتَانِ.

بِيَامِيرِ خَدَا وَارَدَ مَسْجِدِيَ شَدَّ. دُوْ گَرُوهِ در مسجد بودند.

جَمَاعَةُ يَنْقَقَهُونَ، وَ جَمَاعَةُ يَدْعُونَ اللهَ وَ يَسْأَلُونَهُ.

گروهی دانش فرا می گرفتند و گروهی به درگاه خدا دعا می کردند و از او درخواست می کردند.

فَقَالَ كِلَالُ الْجَمَاعَتَيْنِ إِلَى خَيْرٍ. أَمَا هُؤُلَاءِ فَيَدْعُونَ اللهَ،

پس [ایشان] فرمودند: هر دو گروهی در راه خوبی هستند. اما اینها به درگاه خدا دعا می کنند؛

وَ أَمَا هُؤُلَاءِ فَيَتَعَلَّمُونَ وَ يُفَقَّهُونَ الْجَاهِلُ. هُؤُلَاءِ أَفْضَلُ. بِالْتَّعْلِيمِ أُرْسِلُتُ.

و اما اینان دانش فرا می گیرند و نادان را دانا می کنند. اینان برترند.

[من] برای یاد دادن برانگیخته شده ام.

ثُمَّ قَعَدَ مَعَهُمْ.

سپس با آنها نشست.

وَ الْآنَ أَجِبْ عَمَّا يَلِي حَسَبَ النَّصْ . (اینک مطابق با متن به آنچه می آید پاسخ بدہ)

۱- لِمَاذا جاءَتْ كَلْمَةُ «مَسْجِدٍ» فِي المَرَّةِ الْأُولَى بِدُونِ أَلْ وَ فِي المَرَّةِ الثَّانِيَةِ مَعَ أَلْ؟ (چرا کلمه مسجد در اولین

بار بدون ال و در بار دوم با ال آمده است؟) لَأَنَّ كَلْمَةَ «مَسْجِدٍ» فِي المَرَّةِ الْأُولَى كَلْمَةٌ نَكْرَةٌ وَكُنْهَى فِي المَرَّةِ الثَّانِيَةِ أَصْبَحَتْ

معرفة!

٢- ما هو نوع هذه الكلمات؟ (نوع اين كلمات چيست)
الّتَّعْلِيمُ: (مصدر از باب تفعيل) - الْجَاهِلُ: (اسم فاعل از ثلathi مجرد) - الْأَفْضَلُ: (اسم تفضيل مذكر)

٣- أكتب نوع هذين الفعلين و صيغتهما و بابهما. (نوع اين دو فعل و صيغه ها و بابهایشان را بنویس)
يَتَفَقَّهُونَ: فعل مضارع - للغائبین (جمع مذكر غایب) - باب تفعيل
أَرْسِلْتُ: فعل ماضی مجهول - للمتكلم وحده - باب إفعال

٤- أعرِبِ الْكَلْمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا حَطٌّ: (نقش كلمات زیرخط دار را بنویس)
الله: (مضاف إليه و مجرور) / الله: (مفعول و منصوب) / خير (مجرور به حرف جر) / الجاهل: (مفعول و منصوب) / أَفْضُلُ (خبر و مرفوع)

محل إعرابي بيشرتر متن :

دخل رسول: فاعل / الله: مضاف إليه / في مسجد: جار و مجرور / كان في المسجد: خبر مقدم كان / جماعتان : اسم موصّر كان / جماعة يَتَفَقَّهُونَ، وَ جَمَاعَةٌ يَدْعُونَ الله : مفعول / وَ يَسْأَلُونَ: معطوف به يدعون / هـ. فقال: كلاً : مبتدأ / الجماعتين : مضاف إليه / إلى خير : خبر (شبه جمله). أمّا هؤلاء : مبتدأ / فَيَدْعُونَ : خبر / الله : مفعول /؛ وَ أمّا هؤلاء : مبتدأ / فَيَتَعَلَّمُونَ : خبر / وَ يُفَقَّهُونَ: معطوف / الجاهل : مفعول /. هؤلاء : مبتدأ / أَفْضُلُ : خبر /. بالتعلیم : جار و مجرور / أرسليت . ثم قعد : فعل و فاعلش ضمير مستتر هو / معهم .

نکات صرفی متن :

رسول : اسم مبالغه / مسجد : اسم مكان / يَتَفَقَّهُونَ: فعل مضارع در باب تفعيل ، للغائبین (جمع مذكر غائب يا سوم شخص جمع) ، مصدرش : تفقة / خير : مصدر است و اسم تفضيل نیست / يَتَعَلَّمُونَ: فعل مضارع در باب تفعيل ، للغائبین (جمع مذكر غائب يا سوم شخص جمع) ، مصدرش : تعلم / يُفَقَّهُونَ: فعل مضارع در باب تفعيل ، للغائبین (جمع مذكر غائب يا سوم شخص جمع) ، مصدرش : تفقيه / الجاهل : اسم فاعل / أَفْضُلُ : اسم تفضيل / التعلیم : مصدر باب تفعيل / أرسليت : فعل ماضی مجهول در باب إفعال / قعد : فعل ماضی ثلathi مجردد ، مصدرش قعد

٥- أكتب مترادف «جلس» و «بعثت» و «أحسن» في النص. (متراffد كلمات مورد نظر را بنویس)
(جلس = قعد / بعثت = أرسليت / أحسن = خير، أفضل)

٦- أكتب جمع التكسير لهذه الأسماء: (جمع مکسر این اسمای را بنویس)
(رسول = رسل / جاهل = جهآل و جهلهة و جهلاء / أفضل = أفضل / تعليم = تعالیم)

الْتَّمْرِينُ الْثَّالِثُ: عَيْنُ الْكَلِمَةِ الْغَرِيبَةِ فِي كُلِّ مَجْمُوعَةٍ مَعَ بَيَانِ السَّبَبِ.

١- الْيَافِعُ ○ الْشَّابُ ○ الْأَمْرَدُ ○ الْعَجُوزُ ○ الْوَعَاءُ ●

بيان دليل بالترجمة : جوان كم سن و سال ○ جوان بى ريش ○ پير ○ ظرف ○

٢- الْرَّصِيدُ ● الْرَّدَاءُ ○ الْفُسْتَانُ ○ الْقَمِيصُ ○ الْسَّرْوَالُ ○

بيان دليل بالترجمة : شكار ○ لباس زنانه ○ پيراهن ○ شوار مردانه ○

٣- الْأَفْرَاسُ ○ الْقَصِيرُ ● الْكَلَابُ ○ الْدَّئَابُ ○ الْأَسْوَدُ ○

بيان دليل بالترجمة : اسپها ○ كوتاه ○ سگها ○ گرگها ○ شيرها ○

مفرد كلمات : الْأَفْرَاسُ = الفرس / الْكَلَابُ = الكلب / الْدَّئَابُ = الذئب / الْأَسْوَدُ = الأسد

٤- الْإِخْوَةُ ○ الْأَمْهَاتُ ○ الْأَجْدَادُ ○ الْأَبَارُ ● الْأَخْوَاتُ ○

بيان دليل بالترجمة : برادران ○ مادران ○ پدربرگان ○ چاهها ○ خواهران ○

مفرد كلمات : الْإِخْوَةُ = الأخ / الْأَمْهَاتُ = الأم / الْأَجْدَادُ = الجد / الْأَبَارُ = البش / الْأَخْوَاتُ = الأخوات

نكته : (جمع ديگر أخ = إخوان) / الأمهات صرفا به مادر انسان گفته می شود! / اخوات به هم نوعان و هم

جنس هانیز اطلاق می شود!

٥- الْقِشْرُ ○ الْقَطْزُ ● الْجَدْعُ ○ الْعَصْنُ ○ الْثَّمَرُ ○

بيان دليل بالترجمة : پوست ○ غليظ و خشن ○ تنه ○ شاخه ○ میوه ○

نكته : قشر = پوست گیاه یا میوه / جلد = پوست انسان یا حیوان!

٦- الْفُسْتُقُ ○ الْجَوْزُ ○ النَّوْمُ ● الْعِنْبُ ○ الْتُّفَاحُ ○

بيان دليل بالترجمة : پسته ○ گردو ○ خواب ○ انگور ○ سیب ○

الْتَّمْرِينُ الرَّابِعُ: ضَعَ المُتَرَادِفَاتِ وَالْمُتَضَادَاتِ فِي مَكَانِهَا الْمُنَاسِبِ.

(مترادفعها و متضادها را در جای مناسبشان قرار ده)

غَلَاءً / الْشَّرَاءً / اِتَّسَاعً / قَدَرً / الْدَّاءً / الْصَّبِيُّ
رَاحً / الْأَعْوَامُ / أَعْطَىً / الْرَّوْحُ / صَارَ / الْشَّمَالُ
الْبَيْعُ / رَحْصً / ذَهَبً / السَّنَينَ / أَصْبَحَ / الرَّحْمَةُ
الْيَمِينُ / الْمَرَضُ / اِسْتَطَاعَ / أَخَدَ / الْوَلَدُ / ضَاقَ

أَعْطَىً ≠ أَخَدَ بخشید ≠ گرفت	إِتَّسَاعً ≠ ضَاقَ واسع شد ≠ تنگ شد	الْشَّرَاءُ ≠ الْبَيْعُ خرید ≠ فروش	غَلَاءً ≠ رَحْصً گران شد ≠ ارزان شد
الْصَّبِيُّ = الْوَلَدُ کودک، پسرچه	الْدَّاءُ = الْمَرَضُ درد، بیماری	قَدَرً = اِسْتَطَاعَ توانست	الْشَّمَالُ ≠ الْيَمِينُ چپ ≠ راست
صَارَ = أَصْبَحَ شد، گردید	الْرَّوْحُ = الرَّحْمَةُ رحمت	الْأَعْوَامُ = السَّنَينَ سالها	رَاحً = ذَهَبً رفت

الْتَّمَرِينُ الْخَامِسُ: أ. تَرْجِمِ الْأَفْعَالِ: (أفعال را ترجمه کن)

لَمْ يَنْفَتِحْ : مضارع مجزوم گشوده نشد	٧- إِنْفَتَحَ : مضارى باب افعال گشوده شد	رَجَاءً، اِفْتَرِحْنَ : امر لطفا پیشنها دهید	١- تَقْتَرِحْنَ : مضارع مرفوع باب افعال پیشنها دى دهید
لَا تَنْظَاهِرُ : مضارع مرفوع منفي وانمود نمى کنيم	٨- تَنْظَاهِرَ : مضارى باب تفاعل وانمود کرد	لَا تَبْتَغِدُ : نهى دور نشو	٢- تَبْتَغِدُ : مضارع مرفوع باب افعال دور مى شوي
سَنَتَوَكَّلُ : مستقبل توکل خواهيم کرد	٩- تَوَكَّلَ : مضارى باب تفعيل توکل کرد	أَسْرَعُ : امر باب إفعال بشتا	٣- تُسْرِعُ : مضارع مرفوع مى شتابى
عَلَمْنِي : امر + نون وقاية + ى به من آموزش بده	١٠- عَلَمْ : امر باب تفعيل آموزش بده	أَعْتَذِرُ : مضارع مرفوع افعال پوزش مى خواهم	٤- يَعْتَذِرُ : مضارع مرفوع پوزش مى خواهد
لَنْ يَرْجِعَ : مضارع منصوب (مجرد) بازنخواهد گشت	١١- يَرْجُعُ : مضارع مرفوع بر مى گردد	لَا يُفَاقِطُ : نهى غائب نباید بجنگد	٥- قَاتَلَ : مضارى باب مفاعلة جنگيد
لِيَنْجَحُ : امر غائب (مجرد) باید موفق شود	١٢- يَنْجَحُ : مضارع مرفوع موفق مى شود	ما اسْتَهْلَكْنَا : مضارى منفي صرف نکردیم	٦- اسْتَهْلَكَ : مضارى باب استفعال صرف کرد

ب. ترجم المسماء : (اسم ها را ترجمه کن)

الإِحْتِفالَاتُ: جمع مونث جشن ها	٧- احْتَفَلَ: مضارى باب افعال جشن گرفت	الْأَكَابِرُ: اسم تفضيل جمع بزرگان	١- كَبُرُ: مضارى ثلاثى مجرد بزرگ شد
الْمُسْتَمَعِينَ: اسم فاعل جمع شنوندگان گوش فرادهندگان	٨- اسْتَمَعَ: مضارى باب افعال گوش فرا داد	النَّادِمُونَ: جمع مذكر سالم پشيمان ها	٢- نَدِمٌ: مضارى ثلاثى مجرد پشيمان شد
الْعَفَّارُ: اسم مبالغه بسیار آمرزنده	٩- غَفَرَ: مضارى ثلاثى مجرد أمرزيد	الْمَعْمَلُ: اسم مكان كارگاه	٣- عَمِلٌ: مضارى ثلاثى مجرد کار کرد
الْمَلَاعِبُ : اسم مكان جمع باشگاه ها ورزشگاه ها	١٠- لَعِبَ: مضارى ثلاثى مجرد بازی کرد	الْمَنْصُورَاتُ: اسم مفعول جمع زنان یاري شونده	٤- نَصَرٌ: مضارى ثلاثى مجرد یاري کرد
الصُّغْرَى: اسم تفضيل مونث (زن) کوچکتر	١١- صَغْرَى: مضارى ثلاثى مجرد کوچک شد	الْمُشَجَّعَةُ: اسم مفعول مونث زن تشویق کننده	٥- شَجَّعَ: مضارى باب تفعيل تشويق کرد
الْتَّدْرِيسُ: مصدر درس دادن	١٢- دَرَسَ: مضارى باب تفعيل درس داد	الْمُعَيْنَ: اسم مفعول مشخص شده	٦- عَيْنٌ: مضارى باب تفعيل مشخص کرد

الْتَّمَرِينُ السَّادُسُ : عَيْنِ الْمَحَلِ الْإِعْرَابِيِّ لِلْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطُّ

(محل اعرابی «نقش» کلمات زیر خط دار را مشخص کن)

- ١- مُدَارَةُ النَّاسِ نِصْفُ الْإِيمَانِ .
محل اعرابی : مُدَارَةُ : مبتدأ / النَّاسِ : مضاف إليه / نِصْفُ : خبر / الْإِيمَانِ : مضاف إليه
(ترجمه : سازش و مدارا کردن با مردم نیمی از ایمان است)
- ٢- عَدُوُ عَاقِلٍ خَيْرٌ مِنْ صَدِيقٍ جَاهِلٍ .
محل اعرابی : عَدُوُ : مبتدأ / عَاقِلٍ : صفت / خَيْرٌ : خبر / صَدِيقٍ : مجرور به حرف جر / جَاهِلٍ : صفت
(ترجمه : دشمنی (یک دشمن) دانا بهتر از دوستی (یک دوست) نادان است)
- ٣- يَا حَبِيبِي، لَا تَقُلْ كَلَامًا إِلَّا الْحَقُّ أَبَدًا .
محل اعرابی : كَلَامًا : مفعول / الْحَقُّ : مستثنى / أَبَدًا : مفعول فيه
(ترجمه : ای دوست من، هرگز سخنی بجز حق نگو)
- ٤- الْعِلْمُ فِي الصَّغَرِ كَالنَّقْشِ فِي الْحَجَرِ .
محل اعرابی : الْعِلْمُ : مبتدأ / فِي الصَّغَرِ : جار و مجرور / كَالنَّقْشِ : خبر (شبه جمله : جار و مجرور) الْحَجَرِ : مجرور به حرف جر
(ترجمه : (فرانگیزی) دانش در کودکی مانند نقش در سنگ است)
- ٥- أَضَعَفُ النَّاسِ مَنْ ضَعُفَ عَنِ كِتْمَانِ سِرِّهِ .
محل اعرابی : أَضَعَفُ : مبتدأ / النَّاسِ : مضاف إليه / مَنْ : خبر / ضَعُفَ : جمله صله / كِتْمَانِ سِرِّهِ : مجرور به حرف جر / سِرِّهِ : مضاف إليه / له : مضاف إليه
(ترجمه : ناتوان ترین مردم کسی است که از پنهان کردن راش ناتوان باشد)

الْتَّمَرِينُ السَّابُعُ: أَبْحَثْ عَنِ الْأَسْمَاءِ التَّالِيَةِ فِي مَا يَلِي . (اسمهای زیر را در آنچه می آید جستجو کن)
(اسم الفاعل و اسم المفعول و اسم المبالغة و اسم التفضيل و اسم المكان)
(یادآوری ؛ اسم فاعل : بر وزن فاعل یا مُـ / اسم مفعول : بر وزن مفعول یا مـ / اسم مبالغة : بر وزن فعال و فعالة / اسم تفضيل : بر وزن أفعال و فعلی / اسم مكان : مفعـل ، مـفعـل و مـفعـلة)

- ١- ﴿...إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَارَةٌ بِالسُّوءِ...﴾ يوسف: ٥٣
محل اعرابی : النَّفْسَ : اسم إن و منصوب / الْأَمَارَةُ : خبر إن و مرفوع / بِالسُّوءِ : جار و مجرور
أَمَارَةً = اسم مبالغة
- ٢- أَعْلَمْ بِأَنَّ حَيْرَ الْإِخْوَانِ أَقْدَمُهُمْ .
محل اعرابی : حَيْرَ الْإِخْوَانِ : مضاف إليه و مجرور / أَقْدَمُ : خبر أن و مرفوع.
حَيْرٌ = اسم تفضيل / أَقْدَمُ = اسم تفضيل
- ٣- أَكْبَرُ الْحُمَقِ الْإِغْرَاقُ فِي الْمَدْحِ وَ الدَّمِ .
محل اعرابی : أَكْبَرُ : مبتدأ و مرفوع / الْحُمَقِ الْإِغْرَاقُ : مضاف إليه و مجرور / فِي الْمَدْحِ وَ الدَّمِ : معطوف به مدح
أَكْبَرُ = اسم تفضيل

- ٤- طَلَبُ الْحاجَةِ مِنْ غَيْرِ أَهْلِهَا أَشَدُ مِنَ الْمَوْتِ .
أَشَدُ = اسم تفضيل

محل إعرابي ؛ طَلَبُ : مبتدأ و مرفوع / الْحَاجَةُ : مضاف إليه و مجرور / مِنْ غَيْرِ : جار و مجرور / أَهْلُ : مضاف إليه و مجرور / ها : مضاف إليه / أَشَدُ : خبر و مرفوع / مِنَ الْمَوْتِ : جار و مجرور

٥- قُمْ عَنْ مَجْلِسِكَ لِأَبِيكَ وَ مُعَلِّمِكَ وَ إِنْ كُنْتَ أَمِيرًا . (ترجمه : برای پدر و مادرت از محل نشستنت برخیز هرچند اگر پادشاه باشی)
مَجْلِسٌ = اسم مكان / مُعَلِّمٌ = اسم فاعل / أَمِيرٌ = صفت مشبهه
محل إعرابي ؛ كُنْتَ : فعل ناقصه ، اسمش ضمير بارز تَ / أَمِيرًا : خبر كان و منصوب

٦- يَوْمُ الْعَدْلِ عَلَى الظَّالِمِ أَشَدُ مِنْ يَوْمِ الْجَوْرِ عَلَى الْمَظْلومِ . (ترجمه : روز عدل و داد برای ستمگر سخت تر از روز ظلم
الظَّالِمٌ = اسم فاعل / أَشَدُ = اسم تفضيل / الْمَظْلومٌ = اسم مفعول
بر ستمدیده است)
محل إعرابي ؛ يَوْمٌ : مبتدأ و مرفوع / الْعَدْلِ : مضاف إليه و مجرور / عَلَى الظَّالِمِ : جار و مجرور / أَشَدُ : خبر و مرفوع / مِنْ يَوْمٍ :
جار و مجرور / الْجَوْرِ : مضاف إليه و مجرور / عَلَى الْمَظْلومِ : جار و مجرور
ب. أَعْرِبْ مَا أُشِيرَ إِلَيْهِ بِخَطٍّ . (نقش کلمات زیرخط دار را مشخص کن)

بروزترین و ابرترین
سایت کنکوری کشور

WWW.KONKUR.INFO

